

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародної
науково–практичної конференції**

**„НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО
ОЧИМА МОЛОДИХ”**

Частина 1. Психолого-педагогічний напрям

**19-20 травня 2010 року
м. Рівне**

ББК 72

УДК 001+37+316.3
Н-34

**НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА
МОЛОДИХ: Матеріали III Міжнародної науково-
практичної конференції студентів, педагогів,
психологів та молодих науковців. Частина 1.
Психолого-педагогічний напрям. – Рівне, 2010.– 200 с.**

Програмний комітет:

Постоловський Руслан Михайлович – канд.іст.наук, проф., ректор – **голова оргкомітету**

Поніманська Тамара Іллівна – канд.пед.наук, проф., проректор з наукової роботи РДГУ – **заступник голови оргкомітету**;

Гон Максим Мойсейович – докт.політ.наук, проф.;

Павелків Роман Володимирович – докт.психол.наук, проф.;

Пальчевський Степан Сергійович – докт.пед.наук, проф.;

Сяський Андрій Олексійович – докт.техн.наук, проф.;

Войтович Ігор Станіславович – канд.пед.наук, доц.;

Воробйова Ірина Анатоліївна – канд.пед.наук, доц.;

Галатюк Юрій Михайлович – канд.пед.наук, проф.;

Галуха Любов Юріївна – канд.іст.наук, доц.;

Каштан Сергій Степанович – канд.техн.наук, доц.;

Максимцев Юрій Романович – канд.фіз.-мат.наук, доц.;

Павелків Віталій Романович – канд. психол. наук, доцент

Черніговець Тетяна Іванівна – канд.пед.наук, доц.;

Черній Алла Леонідівна – канд.політ.наук, доц.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол №9 від 29.04.2010р.)

формуються такі якості, як реалістичне розуміння явлень природи, любовознателіть, уміння наближати, логічески мислити, естетически относиться ко всему живому;

во-вторых, діти не всегда могут использовать полученные знания в жизни. В большей степени діти проявляют интерес к животным, демонстрируют желание вступить в контакт, пообщаться с ними. Детей привлекают особенности движения, звуки, издаваемые животными, способы поведения животных, их реакции на возникшую опасность, проявление чувств к людям, забота о потомстве. Дети охотно играют с ними и «не причиняют им вреда», заботливо ухаживают. Это можно объяснить тем, что многие держат домашних питомцев. Однако, то что по словам детей они не обижают их, еще не значит, что это действительно так;

в-третьих, жестокие поступки дошкольников по отношению к объектам природы достаточно редки. Так можно наблюдать, как діти отрывают у насекомых крылья, разрывают на части дождевых червей и т.д. Однако в большинстве своем эти действия детей вызваны либо желанием узнать, что будет, т.е. удовлетворить свои познавательные интересы, либо желанием «помочь», т.е. реализовать свои гуманные побуждения. Например, увидев на дорожке одинокого дождевого червячка, ребенок, следуя телевизионной рекламе, разрывает его на две части и объясняет, что сейчас им будет вместе веселее.

На формирующем этапе педагогического эксперимента педагогам дошкольного учреждения № 16 «Светлячок» г. Жодино было предложено использовать в своей работе такой прием, как обсуждение проблемных ситуаций с птицами ближайшего природного окружения. При обсуждении конкретных случаев у детей проявляется эмоциональность. Как показал наш опыт, эмоциональный ребенок более активно воспринимает окружающее, проявляет заинтересованность, у него появляется желание заботиться о других, бережно относиться к природным объектам ближайшего окружения.

Апробация данной методики показала: процесс формирования гуманного отношения к природе необходимо проводить систематически и с последующим усложнением материала; для обогащения опыта проявления гуманного отношения надо привлекать детей к оказанию конкретной помощи птицам в сложных для них обстоятельствах.

ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

Русана Мойсюк, аспірантка

Рівненський державний гуманітарний університет

Одним із стратегічних завдань реформування змісту освіти, визначених програмою «Освіта. Україна ХХІ століття», є оптимальне поєднання класичної спадщини минулого та сучасних досягнень наукової думки, органічний зв'язок її з вітчизняною історією, культурою та педагогічним досвідом.

Розбудова в Україні демократичного громадянського суспільства передбачає формування демократичної культури майбутнього покоління. Важливим механізмом гендерної культури і гендерної рівності є освіта. Освіта, що базується на врахуванні гендерного підходу, ставить за мету формування егалітарної свідомості майбутніх поколінь, сприяє реалізації принципу рівних прав і можливостей. Особлива роль належить гендерному вихованню на різних етапах освітнього процесу.

Успішне розв'язання цих завдань значною мірою залежить від знання педагогічної спадщини минулого, вивчення якої дає можливість краще зрозуміти розвиток освіти та педагогічних ідей в Україні, встановити взаємозалежність між певними процесами. Сучасний розвиток освіти потребує об'єктивної оцінки попередніх історико-педагогічних явищ та творчого застосування найкращих педагогічних здобутків.

Концептуальне осмислення провідних проблем освіти та виховання переконує в тому, що процеси їх демократизації, гуманізації та гуманітаризації неможливі без відродження вітчизняних культурно-історичних, народно-педагогічних, народознавчих та гендерних виховних традицій.

Питання розвитку шкільництва, педагогічної думки краю досліджували у радянський період учені Л. Байк, Б. Мітюров, В. Осечинський. Проте з відомих причин вони не могли розкрити всі особливості розвитку освіти та виховання молоді. З нових позицій, більш об'єктивно, розкривають процеси, що проходили в Західній Україні, праці 70-90-х років ХХ століття: І. Андрухів, С. Бабишина, Г. Білавич, Д. Герцюка, Т. Завгородньої, І. Ковальчук, І. Курляк, С. Лаби, І. Мельник, Б. Савчука, Б. Ступарика та ін.

Проведений духовенством аналіз різноманітних підходів показав, що єдино прийнятним світоглядним фундаментом виховних теорій є християнське вчення. Такий вибір обґрунтовується його історичною традиційністю та відповідністю менталітету українського народу.

Специфіка процесу релігійного виховання, що пов'язана з його надприродною сутністю, обумовила оригінальність технології виховання та психолого-педагогічного інструментарію, необхідного для її реалізації. Останнє, зокрема, передбачає, окрім типових (урок, дискусія, лекція тощо) і такі нетипові форми виховання, як Богослужіння, реколекції, екзорти; специфічні методи («розважання», розповіді, бесіди, проповіді, сповідь, іспит совісті) і своєрідні засоби (молитва, релігійні свята й традиції, духовна література і музика, хоровий церковний спів, сакральне мистецтво).

Освітньо-виховна діяльність чернецих чинів має глибоке історичне коріння і була притаманна майже усім українським монашим об'єднанням. У досліджуваній період на західноукраїнських землях, зокрема в Галичині, освітньо-виховною діяльністю займалися такі чернечі згромадження, як сс.Василіянки, сс.Служебниці, сс.Студитки, сс.Йосафатки, сс.Йосифітки, оо.Редемптористи, оо.Студити, сс.Мироносиці, сс.Милосердя, сс.Пресвятої Родини. Поряд із деякими специфічними завданнями, така праця виступала характерним і провідним напрямком діяльності усіх цих об'єднань. Великий педагогічний досвід чернецтва відобразився, зокрема, у створенні ними власної приватної національної системи освіти. Ця мережа освітньо-виховних установ була представлена різноманітними закладами, починаючи від захоронок, сиротинців, початкових і фахових шкіл (в тому числі вчительських і захоронкарських семінарій) і закінчуючи гімназіями та ліцеями.

Встановлено, що релігійне виховання має свої цінності, ідеали. Серед морально-етичних цінностей виділено Десять заповідей Божих, дві основні християнські заповіді - любов до Бога і любов до ближнього, Євангельські Заповіді блаженства (Нагірна проповідь Ісуса Христа), три основні християнські Божі чесноти – Віра, Надія, Любов,

дотримання основних 7 моральних головних чеснот (покоря, щедрість, чистота, доброзичливість, поміркованість, лагідність, працьовитість), Євангельські ради (добровільна убогість, досмертна чистота, досконалий послух), 7 справ милосердя щодо тіла (голодного нагодувати, спраглого напоїти, роздягненого одягнути, подорожного в дім прийняти, недужого підтримати, ув'язненого відвідати, померлого поховати), три головні добрі справи (молитва, піст, милостиня), 7 головних справ щодо милосердя щодо душі (грішника виправити, невихованого навчити, сумного потішити, кривду терпеливо зносити, образу з серця прощати, за живих і померлих молитися, тому, хто сумнівається добру пораду дати), 7 дарів Святого Духа (премудрість, розум, рада, сила волі, знання, побожність, страх Божий), Плоди Святого Духа (любов, радість, мир, терпеливість, доброта, милосердя, віра, лагідність, стриманість) тощо.

На основі канонічних текстів Святого Письма, підручників із теології й педагогіки виділено основні принципи (засади) релігійного виховання: 1. принцип провіденціоналізму (Пс.23: 1-4; Пс.146: 5-9; Мт.6:30-32); 2. принцип гуманізму, опертий на любові до ближнього (Ів.15:12-15; 1Кор. 13:13; Мат.22.39) [13, с.135, 219]; 3. врахування вікових та індивідуальних особливостей дитини (людини); 4. врахування статі дитини; 5. принцип рівності чоловіка і жінки в питаннях віри та в питаннях відповідальності за свої вчинки перед Богом [13]; 6. утвердження життєвого оптимізму через Божу чесноту Надії (Іов. 27: 2 -5; 1Кор.15:19-20) [13]; 7. принцип самовиховання та самовдосконалення; 8. принцип систематичності і послідовності (Іс. 4:38; 5:17) [13]; 9. виховання в праці (духовна - Мат.16:19; фізична - Лк.5:5; професійна - Ді18:3; самовіддана - Ді20:34- 35, терпеливість у праці - Од. 2:3) [13]; 10. принцип опори на позитивне в людині (Мат. 9:9-13) [13]; 11. принцип збереження єдності й наступності поколінь (Тайна священства у католиків, православних, лютеран); 12. повага до особистості дитини у поєднанні з вимогливістю до неї; 13. принцип авторитету: Божого, духовної влади, світської влади, старших наставників і вчителів, батьків. В контексті гендеру важливими є 4 та 5 принципи, що свідчать про вагомість аспекту рівності чоловіків та жінок.

На сесіях XXI Вселенського (II Ватиканського) собору, де розглядалися проблеми виховання, було наголошено на: гармонійності світського й християнського виховання [6, с.296]; цілісності культурного виховання людини [6, с.574-578]; розсудливому й позитивному ставевому вихованні і підготовки молоді до сімейного життя [6, с.289, 555-565]; соціальному вихованні молоді [6, с.291,276].

Розглядаючи напрями виховання, які використовувала Церква чи віруючі взагалі, варто підкреслити, що вони відповідали проблемам часу та інтересам свого народу.

Важливою для нашого дослідження є Дев'ята заповідь Божа "Не пожадай жінки ближнього свого" (існує тільки у католиків як окрема Заповідь). Католицька Церква, опирається на Святе Письмо (Новий Завіт), де чітко проголошуються революційні зміни у ставленні до жінки: вона перестає бути власністю чоловіка. Тому Церква вважає - ставлення до жінки має бути виділене в окрему Заповідь. Ця Заповідь виділяє становище жінки у християнському суспільстві і вимагає рівноправного ставлення до жінки і чоловіка у питаннях віри та обов'язків перед Богом, визначає справжнє покликання жінки - материнство, проголошує право жінки на своє матеріальне забезпечення, на професію, на працю та оплату рівну з чоловіком, на шлюб чи безшлюбність.

Дана Заповідь зобов'язує віруючих та державних керівників: всіма доступними засобами захистити сім'ю та шлюб; берегти і захищати материнство; турбуватися про дітей, а особливо дітей - сиріт; захищати жінку від фізичного, морального, сексуального насилля; сприяти рівноправній (де дозволяє стать) професійній діяльності жінки та оплаті її праці, за умов, що ця діяльність приносить користь для неї і для суспільства, і відповідатиме її здоров'ю, вродженним здібностям.

Заповідь забороняє фізичне насилля над жінкою, дискримінацію її щодо професійної діяльності, гріхи проти материнства й дитинства, порушення прав сім'ї, дитини.

Десята заповідь "Не пожадай ніякого добра, що є власністю ближнього твого" (у православних, протестантів, євреїв до даної Заповіді відносяться ще й вимоги про жінку, які католики відносять до дев'ятої Заповіді). Дана Заповідь регулює майновий стан християнина (бідність чи багатство - це Божа воля) та звертає увагу на типовий людський гріх - гріх заздрості.

Отже, можемо зробити висновок, що у виховній діяльності релігійних організацій Західної України існували аспекти гендеру, що проявлялись в особливому ставленні до жінок, врахуванні статі дитини у виховному процесі та обґрунтуванні рівності чоловіка та жінки на основі релігійних канонів.

Список використаних джерел

1. Андрухів І. О. Основи християнської моралі. В 2-х ч. Ч. 1. 2. /Посібник для вивчення курсу "Основи християнської моралі" учнями молодшого та середнього шкільного віку. – Івано-Франківськ, 1995. – Ч. I. – 1995. – 128 с.; Ч. II. – 1995. – 144 с.
2. Ваврик М. По Василіанських Манастирях. – Торонто: Вид-во оо. Василіян, 1958. – 286 с.
3. Ващенко Г. Роля релігії в житті людства і релігійне виховання молоді // Визв. Шлях. – 1954. - № 5. – С. 29-35; № 6. – С. 27 – 32.
4. Великий А. Г. З літопису християнської України / Церковно-історичні радіолекції з Ватикану. В 9-и т. Т. 1 – 9. – Рим: Вид-во оо. Василіян, 1969 – 1977.
5. Генік, Любов. Виховне значення десятих заповідей Божих (Декалогу) // Рідна школа. - № 11,12.- С.23-27, 22-26.
6. Дзерович Ю. Педагогіка.–Львів:Накладом греко-католицької Богословської Академії,1937.–240 с.
7. Запровадження християнства на Русі: історичні нариси. – К.: Наукова думка, 1988. – 252 с.
8. Історія релігії в Україні: Навчальний посібник / А. М. Колодний, П. Л. Яроцький, Б. О. Лобовик та ін.; За ред. А. М. Колодного, П. Л. Яроцького.- К.: Т-во "Знання", КОО, 1999.- 735с.
9. Курляк І. С. Класична освіта на західно-українських землях (XIX- перша половина XX століття). Історико-педагогічний аспект.- Тернопіль: Підручники й посібники, 2000.- 328с.
10. Лужницький Л. Християнсько-католицька етика: Учебник для серед. шкіл. - Жовква: Вид-во оо. Василіян, 1927.-126 с. /Із приватного архіву вчительки недільної школи при храмі Воскресіння Христового в м. Івано-Франківську Ковальчук Т. І.

11. Розвиток народної освіти і педагогічної думки на Україні (X – поч. XX ст.): Нариси. / Редколегія: М. Д. Ярмаченко (відп. ред.) та ін. – К.: Рад. школа, 1991. – 381 с.
12. Світильник істини. Джерела до історії Української Католицької Богословської Академії у Львові 1928 – 1929 – 1944–Ч. 1.– Торонто – Чикаго, 1973. – 715 с.; Ч. 2. – Торонто – Чикаго, 1976. – 663 с.
13. Святе Письмо Старого та Нового Завіту. – Рим, 1990. – 1402 с

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ПРИОБЩЕНИЯ ДЕТЕЙ СТАРШЕГО ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА
К НАРОДНЫМ ТРАДИЦИЯМ СРЕДСТВАМИ ЭТНОГРАФИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ

Мусаева З.Р., магистрантка

РВУЗ «Крымский инженерно-педагогический университет»

Актуальность исследования. Современный период развития государства в культурных, экономических, правовых, и образовательных аспектах, а также дальнейшее углубление межнациональных отношений является одной из наиболее актуальных проблем социокультурной сферы и духовного самоопределения всех народов, проживающих в Украине. За последние десять лет произошли разгосударствление общества, появление новых социально-политических сил, переосмысление роли социальных и национальных структур, получивших возможность для самосознания и выражения своих интересов, возникла новая общественная и государственная ситуация. Образовательная система должна теперь выражать интересы не только государства, и различных слоев населения, в том числе отдельных этносов. Перед педагогической наукой и практикой соответственно встает важная и одновременно сложная проблема организации национального воспитания детей в диалектическом единстве с их подготовкой в жизни в многонациональном культурном пространстве Украины. Среди основных задач реформирования образования, определенных государственной национальной программой «Освіта» («Україна XXI століття») особая роль отводится формированию образованной, творческой личности, становлению ее физического и морального здоровья.

Данная проблема приобретает особой значимости в дошкольном возрасте, когда происходит природная интеграция ребенка в духовный мир родного народа. Каждый народ из поколения в поколение передает свой общественный и социальный опыт, духовное богатство как наследство старшего поколения младшему [8, с. 108]. Народ всегда выступает в роли воспитателя молодого поколения, а воспитание при этом приобретает народный характер. Только народное воспитание является живым органом в историческом процессе народного развития, такое воспитание приобретает необычайно влиятельную силу на формирование национального характера, национальной психологии человека, на его нравственное становление.

Дошкольное детство – та пора жизни ребенка, когда перед ним открывается окружающий мир человеческой действительности, в котором, двигаясь путем проб и ошибок он овладевает нормами жизни в обществе.

Анализ исследований. Народная педагогика издавна привлекала внимание мыслителей, ученых-гуманистов (И.Гаспринский, В.А.Сухомлинский, К.Д.Ушинский). Вопросы воспитания детей посредством народных обрядов и праздников занимались ученые-педагоги В.Ф.Афанасьев, Г.С.Виноградов, Г.Н.Волков, М.Г.Стельмахович, С.А.Козлова, Е.И.Корнеева, Э.К.Суслова убедительно доказывают, что у детей старшего дошкольного возраста возможно формирование положительного отношения к явлениям общественной жизни при условии отбора содержания знаний и соответствующей детской деятельности.

В современном мире приобщение детей к народному творчеству, искусству, непосредственное участие в национальных праздниках воспитывают в них нравственные чувства, способствуют формированию мировоззрения, и эстетического вкуса, наполняют эмоциональную сферу ребенка радостью, поднимают настроение. Все это усиливает актуальность нашего исследования.

Теоретической основой исследования послужили труды известных ученых занимающихся данной проблемой: А.Богущ, С.Русова, М.Стельмахович, Л.Столярченко, Б.Ступарик, Е.Сявак, В.Кукушин.

Цель статьи - выявить и обосновать педагогические условия приобщения старших дошкольников к народным традициям средствами этнографической культуры.

Изложение основного материала. М.Стельмахович отмечает, что этнопедагогические традиции - это наиболее устоявшаяся в семейно-бытовых отношениях система идеалов, трудового опыта, знаний, творчества, воззрений, вкусов, установок, норм поведения, обычаев, обрядов и других типизированных форм человеческой деятельности, которые сложились исторически и передаются из поколения в поколение [5, с. 38].

Глубокий научно-теоретический анализ сущности традиции предлагает Е.Сявак отмечая, что «традиции этнопедагогические – это идеалы, средства и формы обучения и воспитания, которые складывались исторически в народе на его востребованной этнической почве и передаются от поколения к поколению утвердившимся способом» [6, с. 42]. В понимании сущности традиций является интересным подход И.Таран, которая определяет ее как «выражение группового человеческого знания, который путем пространственно-временной передачи аккумулируется и внедряется в разных человеческих коллективах». Этот подход дает возможность интегрировать без ограничений социально организованные стереотипы, позволяя охватить понятием традиция не только обычаи и праздники, но и обряды, ритуалы, церемонии и другие социально стереотипизированные ценностные установки и нормативно-регламентированные действия [7, с. 14].

Исследованию роли традиций в социализации личности посвящены работы социологов Л.Дробизежовой, И.Кона, Е.Кузьминой [3, с. 38], в которых, в частности, отмечается, что, представляя собой продукт аккумуляции социального опыта, традиции выступают для личности системой социальных установок, ценностных ориентаций. По определению Е.Маркаряна, «...традиция – выраженный в социально организованных стереотипах групповой опыт, который путем пространственно-временной трансмиссии аккумулируется и воспроизводится в различных человеческих коллективах» [2, с. 80], т.е. традиция является такой информационной характеристикой, которая отображает в одинаковой степени все сферы общественной жизни в той мере, в которой они несут в себе общепризнанной группой, но вместе с тем и социально - стереотипизированный опыт.

Сегодня воспитательный процесс в дошкольном учреждении осуществляется по Базовой программе развития ребенка дошкольного возраста «Я у Світі» (2009 г.). Проанализировав данную программу по сферам

ЗМІСТ

ПСИХОЛОГО – ПЕДАГОГІЧНИЙ НАПРЯМ

Hal Rice, M. Sue Sroda. A Brief History of CTLT at Murray State University	3
Shankovs'ka Vasylyn, Zubilevych Maryna. The training of bachelors at humanitarian university departments in the USA and Great Britain	3
Абібуллаєва С. М. Наукові підходи до вивчення педагогічного мислення в контексті професійного становлення особистості майбутнього вчителя	4
Андронович Л.Н., Дубинина Д.Н. Разнообразие приемов обучения пересказа литературных произведений как средство повышения эффективности формирования у дошкольников связной речи	7
Бакшиш Евеліна, Заредінова Е. Р. Підготовка вчителя до особистісно-орієнтованого виховання молодшого школяра	8
Баланович Ганна, Белешко Д.Т. Розробка методичного посібника: Курс за вибором «Подільність цілих чисел»	9
Баранова С. Н, Стреха Е.А. Ознакомление старших дошкольников с организмом человека в процессе дидактических игр	11
Бекирова Адиле Рустемовна Особенности формирования основ гражданской культуры младших школьников в школах автономной республике Крым	12
Бенедюк Т.М., Зайченко Ю.А., Твердохліб І.А. Використання комп'ютера на уроках математики	15
Берник Іванна, Янцур М.С. Формування професійної спрямованості учнів основної школи з врахуванням соціонічних типів особистості	17
Блащинская И. А. Состояние владения старшими дошкольниками словарем русского и белорусского языков в ситуации близкородственного двуязычия.	18
Богданова Ганна, Ротерс Т.Т. Інтерактивні технології навчання вчителів фізичної культури у післядипломній педагогічній освіті	20
Бородач Татьяна, Дубинина Д.Н. Обогащение и активизация словаря детей дошкольного возраста	21
Бородич Ирина, Горбатова Е.В. Использование книжной иллюстрации как средства развития творчества у детей дошкольного возраста	21
Вербець Олександр, Тарасенко В.І. Соціально-психологічні проблеми поглиблення якості освіти	22
Вербіцький П.М., Кирильчук Ю.В. Методика розвитку технічних здібностей в учнів на заняттях з професійного навчання (за професією токаря)	23
Войтик Т. П., Стреха Е.А. Организация игр с природными материалами детей младшего дошкольного возраста в практике работы дошкольных учреждений	25
Войтович І.С. Використання форумів у педагогічній діяльності.	25
Войтович Оксана Формування міжпредметних компетентностей учнів ЗОШ	27
Галатюк Михайло Дидактичний зміст навчально-пізнавальної компетентності у шкільній освіті.	28
Галатюк Тарас Формування навчальної діяльності у процесі з розв'язування фізичних задач.	30
Ганжа М. Проектування функціональної моделі естетичного виховання молодших школярів засобами дизайну	31
Гаюк Андрій, Сингаївський Д.В. Використання інтерактивних аудіовізуальних засобів у процесі трудового навчання старшокласників	33
Гладун Тетяна Індивідуалізація навчання учнів засобами інформаційних технологій.	34
Гнедко Наталія, Белешко Д.Т. Основні принципи реалізації допрофільної підготовки.	36
Гомонай Іванна, Дичківська І.М. Принципи добору матеріалу з народного декоративно-прикладного мистецтва для роботи з дошкільнятами.	37
Гордєєва Ольга, Вербець В. В. Проблеми підготовки педагогів-балетмейстерів дитячих хореографічних колективів у вищих навчальних закладах.	39
Горобець Т. В. Сучасні технології зі слухання музики в дошкільних навчальних закладах у контексті підготовки до практики студентів педагогічних коледжів.	40
Давидюк Людмила, Янцур Л.А. Формування у дошкільників інтересу до декоративної діяльності за мотивами українських народних промислів.	43
Дмитришина Надія Національне виховання в українській педагогічній думці.	45
Єфремов С.В. Здійснення професійно спрямованої науково – дослідної роботи студентів у наукових гуртках у позааудиторний час у вищих навчальних закладах України у 80–90 роки ХХ століття.	46
Заблюцька Ірина, Гроть Л. В. Особливості навчання монологічного мовлення школярів в середній ЗОШ.	47
Заредінова Е.Р., Алієва Е.Н. Характеристика інноваційних технологій як засіб формування творчої активності учнів.	48

Заячківська М.В. Виховання дітей старшого дошкільного віку в різновікових групах: сучасні теоретико-методичні підходи.	51
Зінченко П.А., Твердохліб І.А. Використання мультимедійних технологій в навчальному процесі під час повторення навчального матеріалу.	52
Зиядинова Рияна, Зарединова Е.Р. Подготовка молодых педагогов к работе с одаренными детьми.	54
Зубілевич М.І., Концимал І.П. Особливості впровадження проектно-методики на уроках англійської мови на початковому ступені навчання в ЗОШ.	55
Зубілевич М.І., Павлуш Наталія. Сугестопедичний підхід до процесу викладання іноземної мови у середній ЗОШ на старшому етапі навчання.	57
Івашенко А.А., Твердохліб І.А. Основні етапи розвитку та використання комп'ютерно-орієнтованих засобів навчання.	58
Карпович О. А., Стреха Е. А. Методика ознакомления детей старшего дошкольного возраста с лекарственными растениями.	60
Кашицька Ольга, Малиновська Н.В. Виховання економічної культури у дітей старшого дошкільного віку.	61
Кирильчук Зоряна, Суржук Т.Б. Роль текстологічних знань у навчанні молодших школярів зв'язних висловлювань.	63
Кіась Аліна, Долинська Л.В. Формування ефективних копінг-стратегій вчителів активними соціально-психологічними методами навчання.	64
Козаченко І.А. Основные характеристики содержательно-процессуального подхода в учебном процессе.	66
Коломієць Н.М. Концепція та засоби особистісно зорієнтованого підходу у навчанні іноземних мов.	68
Колтович О.В., Стреха Е. А. Экологическая сказка как средство формирования экологических представлений у детей старшего дошкольного возраста.	69
Конько Юлія, Самсонок Н.Ф. Критичне мислення – основа формування особистісної позиції дошкільника.	70
Корецька Наталія, Горобаха Н.М. Інтеграція різних видів діяльності як засіб сенсорного виховання дітей третього року життя.	71
Костолович М.І. Зміст, форми й методи активізації творчого потенціалу підлітків у процесі краєзнавчої роботи.	73
Кравчук Тетяна, Павлова Н.С. Сучасні інтерактивні технології у процесі навчання інформатики.	74
Красько Надія, Малиновська Н. В. Педагогічні умови формування усвідомленого ставлення старших дошкільників до своїх прав та обов'язків.	75
Круглик О. В., Коваль В.В. Методика формування методів наукових досліджень у процесі вивчення математики.	77
Крук Сергій Іванович, Козяр Михайло Миколайович. Педагогічні умови формування толерантності у особового складу підрозділів з надзвичайних ситуацій.	79
Кучмистенко Е.Л., І.В.Житко. Взаимодействие детского сада и семьи в процессе математического развития детей старшего дошкольного возраста.	79
Левченко Діна, Тарасенко Г.С. Роль мистецтва у формуванні екологічної свідомості особистості: аксіологічний аспект.	81
Логвинюк Наталія, Бляшевська А. В. Інтерактивні технології формування професійно спрямованої іншомовної комунікативної діяльності майбутніх економістів.	83
Лотоцька Інна, Вербець В.В. Проблеми діагностики соціального потенціалу студентів.	83
Мазурок Оксана, Михальчук Н.О. Педагогічні умови формування професійної компетентності в майбутніх вчителів іноземних мов.	84
Малишевська С., Сингаївський Д.В. Формування профорієнтаційних знань учнів 8-9 класів в процесі трудового навчання з використанням ігрових методів.	86
Матвеєнко А. Н., Стреха Е. А. Народные приметы как средство ознакомления детей старшего дошкольного возраста с природой.	87
Мащенко Вікторія, Суржук Т.Б. Формування мовленнєвої здібності учня початкових класів.	87
Менумерова Фериде, Зарединова Э.Р. Специфика педагогического общения учителя.	90
Мисник С.А., Стреха Е. А. Ознакомление детей старшего дошкольного возраста с птицами ближайшего природного окружения.	91
Мойсюк Русана. Гендерні аспекти виховної діяльності релігійних організацій західної України початку ХХ століття.	92
Мусаєва З.Р. Педагогические условия приобщения детей старшего дошкольного возраста к народным традициям средствами этнографической культуры.	94
Мустафаєва З.И. Эффективные формы взаимодействия дошкольного учреждения и семьи в процессе физического воспитания дошкольников.	96
Ніжегородцев В., Грищенко Г.О. Формування вмінь та навичок у навчально-дослідній роботі	

студентів курсу спеціального фізичного практикуму.	97
Нечай С.П. Нові пріоритети моделі музично-педагогічної підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів.	98
Носяр О.В., Янцур Л.А. Формування художнього образу в образотворчій діяльності старших дошкільників.	100
Облівач Аліна, Заредінова Е.Р. Засоби навчання нового покоління запит сучасної освіти.	101
Остапчук Вікторія, Бігунова С.А. Використання інтерактивних технологій на молодшому етапі загальноосвітньої школи при вивченні англійської мови.	102
П'янкowska Інна, Голубєва М. О. Провідні тенденції європейської освіти у підготовці учителів у ВНЗ Німеччини.	103
Павелків К.М. Загальна і професійно-педагогічна культура вчителя: сутність та специфіка.	105
Павлова Н.С. Формування компетентної особистості через впровадження у процес навчання веб-квестів.	107
Пічурова Катерина, Сварковська Л.А. Характеристика рухової активності дітей третього року життя.	108
Поліщук Валентина, Кирильчук Ю. В. Формування знань учнів 8-9 класів на заняттях трудового навчання з використанням нетрадиційних уроків.	109
Поліщук Н.В. Особливості реалізації дидактичних принципів при викладанні курсу „Технологічне обладнання харчової промисловості та його експлуатація”.	110
Попчук Олена. Формування професійної культури майбутніх документознавців засобами педагогічних інновацій.	113
Ребенок Е. А., Заредінова Э.Р. Технологія інтерактивного навчання.	115
Романович Ольга, Косарева О. І. Педагогічні умови формування гендерних ролей в процесі соціалізації дітей старшого дошкільного віку.	117
Руль Анна, Янцур М. С. Формування професійних намірів в учнів старшої школи в процесі трудового навчання на основі індивідуального підходу.	118
Русин В., Дичківська І.М. Рухливі ігри як засіб всебічного розвитку дітей дошкільного віку.	120
Савенюк Тетяна, Белешко Д.Т. Методика навчання студентів математичних спеціальностей загальним методом розв'язування планіметричних задач.	120
Семерня О. М., В.В.Пака. Інформаційні підходи організації навчально-пізнавальної діяльності старшокласників з фізики.	122
Семещук Андрій, Янцур М.С. Використання сучасних інформаційних технологій в процесі графічної підготовки молодших спеціалістів технічного напрямку.	126
Сергеева Е.В., Нога И.В. Создание и апробация электронного учебника «Информационные технологии в биологических исследованиях».	127
Смайлова А.С. Розвиток в учнів інтересу до вивчення іноземної мови засобами проблемних завдань.	128
Соломонян Наїра, Косарева О.І. Педагогічні умови формування позитивного я-образу у дітей старшого дошкільного віку.	131
Суботюк Валентина. Проблеми екологічного виховання особистості в історії шкільної освіти і педагогічної думки.	132
Сьох Я. В., Коваль В. В. Методика організації та проведення позакласної роботи у класах з поглибленим вивченням математики.	134
Ткаченко Юлія, Стучинська Н.В. Контроль знань та вмій студентів вищих медичних навчальних закладів засобами інформаційно-комп'ютерних технологій у процесі вивчення фізико-математичних дисциплін.	135
Тригуб Любов Михайловна. Педагогические аспекты формирования коммуникативной компетентности дошкольников в условиях двуязычия.	137
Тульська Оксана. Самовдосконалення як один із шляхів формування професійної культури майбутніх екологів.	138
Усенко Роман Станіславович. Формування інформаційно-комунікативної компетентності студентів.	140
Устінова Вікторія, Засєкіна Т.М. Особливості критичного мислення як методу навчання в сучасній школі.	141
Федорчук Юлія, Бігунова С. А. Шляхи підвищення швидкості ознайомлювального читання англійською мовою.	142
Фирсова Н., Воловик А.К. Глобализация европейской системы высшего образования.	143
Філіппова Лариса. Методика проведення лекційних занять з хімії для студентів фармацевтичної галузі.	144
Хайруллаева Диляра Энверовна. Теоретические основы ознакомления дошкольников с изобразительным искусством в процессе посещения музея.	146
Харкавців Ірина, Ковальчук В. Ю. Застосування нових інформаційних технологій і засобів навчання як один із напрямів розвитку педагогічної творчості.	148

Хоронжевський О.М. Температурно-повітряний режим навчальних майстерень та гігієнічні вимоги.	150
Чудюк Галина, Вербець В. В. Формування морально-етичного потенціалу студентів в контексті особистісно орієнтованого виховання.	151
Шевцова Наталья Пантелеевна. Педагогическая оценка эмоционального состояния дошкольников в процессе индивидуального подхода.	153
Шкловчик О.А., Стреха Е.А. Экологическое воспитание детей старшего дошкольного возраста в процессе реализации метода проектов.	155
Шкопителько Сільвія, Поніманська Т.І. Педагогічні умови формування здорового способу життя у дітей дошкільного віку.	156
Шурин Олена. Гуманістична поведінка як невід’ємна особистісна риса майбутніх учителів.	157
Юрчук Олексій, Поніманська Т.І. До проблеми наступності у фізичному вихованні старших дошкільників та молодших школярів.	158
Аджалимова Э. Р., Харахады С.И. Психофизиологические механизмы овладения чтением.	159
Адаманова Ельзара, Заредінова Е.Р. Зміст та сутність поняття «інтерес» у психолого-педагогічній літературі.	161
Багай Б.М., Павелків Р.В. Психологічні особливості розвитку Я-концепції молодшого школяра.	162
Бакал Анатолій. Подолання психологічних бар’єрів як передумова успішної діяльності майбутнього фахівця.	163
Богушевич Татьяна, Горбатова Е.В. Развитие творческих способностей старших дошкольников в условиях кружковой работы.	164
Грицай Яна, Бушусв Т.В. Розвиток Я-образу професіоналу на етапі фахової підготовки.	165
Гріньова О.М. Теоретичний аналіз проблеми української ментальності в психологічній літературі.	166
Дук Н.И., Шебеко В.Н. Формирование мотивации двигательной активности дошкольников в условиях игровой деятельности.	167
Илькова Н. В. Развитие познавательных возможностей младших школьников.	168
Карнаух Володимир, Савуляк В.О. Вживання підлітками слабоалкогольних напоїв як чинник формування адикцій.	169
Касаткіна О.В. Психолого-педагогічні умови формування мотивації досягнення студентів на заняттях іноземної мови.	170
Кислинська Ганна, Дейниченко Л.М. Особливості прояву адаптивності студентської молоді залежно від релігійних орієнтацій.	172
Кравцов О.Г. Мотивационной тенденции к агрессии как фактор деливентго поведения несовершеннолетних правонарушителей.	173
Кулаков Р.С. Психологічні аспекти та бар’єри професійного самовизначення у ранньому юнацькому віці.	174
Лабінська С.М. Розвиток рівня домагань підлітків залежно від типу сімейних відносин.	176
Мазорчук І., Павелків В.Р. Теоретико-методологічні аспекти дослідження агресії та агресивності.	177
Майнінна І.Н. К вопросу о проблеме оценки глубинных индивидуально-психологических характеристик восприятия человека по выражению его лица.	178
Максимов А.А. Компьютерно-игровая зависимость сквозь призму неклассической психологии.	178
Марчук В.А., Павелків Р.В. Психологічні особливості розвитку особистісної рефлексії в пізнавальній діяльності підлітків.	179
Майнінна І.Н. Новый подход к изучению личности: связь экзистенциальных и индивидуально-психологических характеристик личности.	181
Ожоганич М.М., Михальчук Н.О. Складові комунікативної компетенції старшокласників.	182
Отлич Дарія, Бушусва Т.В. Психологічна сутність копіngu.	183
Павелків В.Р. Теоретичний аналіз психології агресії та агресивності у зарубіжній літературі.	183
Палагнюк В., Ямницький В.М. Професійна адаптація викладача-початківця педагогічного ВНЗ як психологічна проблема.	185
Ренке Сергій Олександрович. Образ професійного психолога в свідомості студентів.	186
Рябкіна О.К., Пов’якель Н.І. Гендерні особливості формування конфліктної компетенції в юнацькому віці.	188
Сейдаметова С.И. Особенности личности и качество жизни больных в травматологии и ортопеди.	189
Серко Володимир, Руденко Н.М. Психологічні умови розвитку конфліктологічної компетенції студентів.	191
Ходин Виктор, Гордеюк О.В. Влияние внутрисемейных факторов на формирование личности старшего ребенка.	192
Хомич Іванна, Павелків Р.В. Особливості формування ставлення до свого Я в учнів молодшого шкільного віку.	193
Шабалина Виолетта, Бежанова Н.Л. Критериальная характеристика уровня сформированности общеучебных интеллектуальных умений младших школьников на уроках чтения.	194
ЗМІСТ.	197

Наукове видання

„НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА МОЛОДИХ”

**Матеріали IV Міжнародної
науково–практичної конференції
студентів та молодих науковців**

**17–18 травня 2010 року
м. Рівне**

Відповідальний за випуск –
Комп'ютерна верстка –

Формат 60*84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Romans.
Друк різнографний. Ум. друк арк. 32. Замовлення № 97 /1. Тираж 300 прим.

*Віддруковано засобами оперативної поліграфії ПП Самборський І.О.,
вул. Толстого, 3, м. Рівне, Україна, 33028.*